РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ЕЛЕКТРОННОТО УПРАВЛЕНИЕ

КОНСУЛТАЦИОНЕН ДОКУМЕНТ

за изготвяне на законодателство за изпълнение на мерките, произтичащи от Регламент (ЕС) 2022/868 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 година относно европейска рамка за управление на данните и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 (Акт за управление на данните)

КОНСУЛТАЦИОНЕН ДОКУМЕНТ	
1.	**ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНСУЛТАЦИЯТА**
1.1.	**Въведение** Консултацията има за цел да разгледа възможностите за осигуряване на изпълнението на мерките на **Регламент (ЕС) 2022/868 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 година относно европейска рамка за управление на данните и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 (Акт за управление на данните)**[1] чрез националното законодателство в трите области, попадащи в неговия обхват. **1.1.1. Обхват на Акта за управление на данни** Осигуряваната от **Акта за управление на данни** (АУД) рамка за стимулиране наличието на данни за използване и укрепване механизмите за управление на данните в ЕС в полза на предприятията и гражданите включва три основни области: • регламентиране на *повторното използване* на определени публично държани данни, които са предмет на правата на други лица („защитени данни“, като например статистически данни или поверителни търговски данни), • насърчаване на споделянето на данни чрез регулиране на предоставяне на **посреднически услуги за данни**, • насърчаване на споделянето на данни за алтруистични цели. На национално ниво следва да бъде осигурена възможност за прилагането на АУД в тези области. Според АУД държавите членки **определят правилата относно санкциите,**

[1] OB L 152, 3.6.2022, p. 1–44, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj

приложими при нарушения на задълженията във връзка с:

- предаването на **нелични данни** към трети държави (член 5, параграф 14 и член 31),
- задължението на доставчиците на посреднически услуги за данни за уведомяване (член 11),
- условията за предоставяне на посреднически услуги за данни (член 12) и
- условията за регистрация като призната организация за алтруистично споделяне на данни (членове 18, 20, 21 и 22).,

Предвидените наказания трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите членки трябва да предприемат необходимите мерки, за да гарантират прилагането на определените санкции.

1.1.2. Първа област: Повторно използване на някои категории защитени данни, държани от публичния сектор

АУД определя **условия за повторно използване на защитени данни, които са приложими за организации от обществения сектор, определени за компетентни съгласно националното право да разрешават или да отказват достъпа до повторното използване и които да не засягат правата или задълженията, свързани с достъпа до такива данни**.

АУД регламентира повторното използване на следните **категории данни**, притежавани от организации от публичния сектор (чл.3), които **са защитени на основания, свързани** със:

- търговска поверителност, включително търговски, професионални или дружествени тайни;
- статистическа поверителност;
- защитата на правата върху интелектуалната собственост на трети страни; или
- защитата на личните данни, доколкото тези данни попадат извън обхвата на Директива (ЕС) 2019/1024[2].

Директивата относно отворените данни и повторното използване на информацията от обществения сектор (ЕС) 2019/1024 и специалното секторно право на Съюза гарантират, че организациите от обществения сектор правят по-голяма част от генерираните от тях данни леснодостъпни и за повторно използване. Въпреки това, до някои категории данни, държани от организации в публичния сектор, като например **поверителни търговски данни, поверителна статистическа информация и данни, защитени с права върху интелектуална собственост на трети страни, включително лични данни**, **често не се предоставя достъп**, дори и за научни изследвания или дейности в областта на иновациите в обществен интерес. Поради чувствителния характер на тези данни, преди до тях да се предостави достъп, трябва да бъдат изпълнени някои технически и правни изисквания, не на последно място и за да се гарантира спазването на правата, които други лица имат върху тези данни, или да се ограничи отрицателното въздействие

[2] Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година относно отворените данни и повторното използване на информацията от обществения сектор, ОВ L 172, 26/06/2019, p. 56–83

върху основните права, принципа на недискриминация и защитата на личните данни.

АУД регламентира условия за повторно използване на част от категориите данни, изключени от обхвата на Директивата.

Организациите от обществения сектор, които разрешават повторно използване на тези категории данни, следва да разполагат с техническите средства, необходими за гарантиране на защитата на правата и интересите на трети страни и следва да бъдат оправомощени да изискват от повторния ползвател необходимата информация.

Всяка държава членка определя един или повече органи, които могат да бъдат компетентни за определени сектори, за да оказват съдействие на организациите от обществения сектор, предоставящи или отказващи достъп с цел повторно използване до категориите данни в обхвата на АУД (чл.7). Държавите членки могат да създадат един или повече нови компетентни органи или да използват съществуващи организации от обществения сектор или техни вътрешни подразделения, които отговарят на условията, определени в АУД. Компетентните органи могат да бъдат оправомощени да предоставят достъп за повторното използване на категориите данни.

Организациите от обществения сектор, които позволяват повторно използване на категориите данни, **могат да събират такси за разрешаване на повторното използване на такива данни** (чл.6).

Държавите членки гарантират, че цялата съответна информация относно условията за повторно използване (чл.5) и таксите за него (чл.6) е налична и лесно достъпна чрез **единна информационна точка (чл.8)**. Държавите членки **могат да създадат нов орган или определят съществуващ орган или структура за единна информационна точка**.

Единната информационна точка **е компетентна да получава запитвания или искания за повторно използване на категориите данни** в обхвата на АУД **и да ги предава**, когато е възможно и целесъобразно чрез автоматизирани средства, **на компетентните организации от обществения сектор или на компетентните органи** по чл.7, когато е приложимо. Единната информационна точка **предоставя по електронен път, притежаващ функция за търсене, списък с материали, който съдържа обща информация за всички налични източници на данни[3] със съответната информация, описваща наличните данни, включваща най-малко формàта и размера на данните и условията за тяхното повторно използване**.

Единната информационна точка може да установи отделен, опростен и добре документиран информационен канал за МСП и новосъздадени предприятия, който отговаря на техните нужди и възможности при искане за повторно използване на категориите данни.

Прилагането на Директива (ЕС) 2019/1024 в българското законодателство е уредено в **Закона за достъп до обществена информация**. **Категориите данни**, налични в организациите от обществения сектор, **които следва да бъдат обект на повторно използване съгласно АУД,** попадат извън обхвата на Директива (ЕС) 2019/1024, **съответно са изключени от обхвата на ЗДОИ.**

1.1.3. Втора област: Условия за дейността на доставчици на посреднически

[3] включително в източниците на данни, налични в секторните, регионалните и местните информационни точки, когато такива информационни точки са определени от държавата-членка

услуги за данни

АУД определя рамка за дейността на доставчици на посреднически услуги за данни, за които се прилага процедура за уведомяване:

а) посреднически услуги между притежатели на данни и потенциални ползватели на данни, включително предоставяне на технически или други средства, позволяващи извършването на такива услуги; тези услуги могат да включват двустранен или многостранен обмен на данни или създаване на платформи или бази данни, позволяващи обмена или съвместното използване на данни, както и създаването на друга специфична инфраструктура за взаимното свързване на притежателите на данни с ползвателите на данни;

б) посреднически услуги между субекти на данни, които се стремят да предоставят достъп до личните си данни или физически лица, които се стремят да предоставят достъп до нелични данни, и потенциални ползватели на данни, включително предоставяне на технически или други средства, позволяващи извършването на такива услуги, и по-специално позволяващи упражняването на правата на субектите на данни, предвидени в ОРЗД[4];

в) услуги на кооперативи за данни.

АУД определя условия за **предоставяне на посреднически услуги за данни** (чл.12).

Всяка държава членка определя един или повече органи, компетентни да изпълняват задачите, свързани с процедурата за уведомяване за посреднически услуги за данни (чл.13).

Компетентните органи за посреднически услуги за данни осъществяват наблюдение и надзор за спазването на изискванията на АУД от доставчиците на посредническите услуги за данни (чл.14).

Споделянето на данни чрез доставчиците на посреднически услуги за данни се явява **нова регулаторна рамка и към момента не е регламентирано в националното законодателство**.

1.1.4. Трета област: Насърчаване на споделянето на данни за алтруистични цели

АУД определя възможност за осъществяване и условия за **алтруистично споделяне на данни** (Глава IV).

Държавите членки могат да въведат организационни или технически мерки, или и двете, за улесняване на алтруизма по отношение на данните. За тази цел държавите членки **могат да определят национални политики за алтруизъм по отношение на данните**.

Съгласно АУД „**алтруизъм по отношение на данните**“ означава доброволното споделяне на данни, въз основа на съгласие на субекти на данни за обработване на отнасящи се до тях лични данни или въз основа на разрешения на притежатели на данни за използване на техни нелични данни, без да се иска или получава възнаграждение, което надхвърля възстановяването на разходите, направени от субектите на данни или притежателите на данни при предоставянето на техните данни, за цели от обществен интерес, установени в националното право, когато е

[4] Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните), ОВ L 119, 4.5.2016, p. 1–88

	приложимо, като например здравеопазване, борба с изменението на климата, подобряване на мобилността, улесняване на разработването, изготвянето и разпространението на официални статистики, подобряване на предоставянето на обществени услуги, формулиране на публични политики или научноизследователски цели от обществен интерес. Всяка държава членка определя един или повече компетентни органи, отговорни за публичния национален регистър на признатите организации за алтруистично споделяне на данни (чл.23). Всеки компетентен орган за регистрация на организации за алтруистично споделяне на данни води и редовно актуализира **публичен национален регистър на признатите организации за алтруистично споделяне на данни** (чл.17). АУД определя Общи изисквания за регистрация (чл.18) и процедура за регистрация на признати организации за алтруистично споделяне на данни (чл.19). Споделянето на данни за алтруистични цели се явява **нова регулаторна рамка и към момента не е регламентирано в националното законодателство**.

1.2.	**Цели на консултацията:**
	
	Целите на консултацията са:
	
	- получаване на мнения от страна на заинтересованите страни за подходите за осигуряване на прилагането на мерките на АУД чрез националното законодателство в трите области, попадащи в неговия обхват:
	  – повторно използване на защитени данни;
	  – доставчици на посреднически услуги;
	  – алтруистично предоставяне на данни.
	- получаване на предложения за по-ефективно осигуряване на прилагането на мерките на АУД чрез националното законодателство;
	- установяване на въпроси или области, които не са адресирани от предложените варианти;
	- идентифициране на допълнителни възможности за увеличаване на ефективността, ефикасността и целесъобразността на действията по осигуряване прилагането на мерките на АУД в съответствие с актуалните предизвикателства, потребности и очаквания по отношение условията за споделяне и управление на данни;
	- ефективно планиране на процеса на осигуряване на прилагането на мерките на АУД.

1.3.	**Консултационен процес:** Настоящите консултации са етап от изготвяне на цялостна предварителна оценка на въздействието. Консултациите не заместват обществените консултации по реда на чл. 26 от Закона за нормативни актове, съгласно който в процеса по изработване на проект на нормативен акт се провеждат обществени консултации с гражданите и юридическите лица.

	Консултацията ще бъде проведена, съгласно установения ред чрез Портала за обществени консултации www.strategy.bg. Предвид обхвата на оценката, при нейното провеждане ще бъдат приложени и други методи на консултиране. Срокът на консултацията е 15 дни. В рамките на консултацията заинтересованите страни могат да изразят своето мнение и да направят своите предложения за възможностите за осигуряване на прилагането на мерките на АУД чрез националното законодателство. Всички изразени мнения и становища ще бъдат публикувани на Портала за обществени консултации.
1.4.	**Относими документи и нормативни актове:** - Европейска стратегия за данните (2020); - Регламент (ЕС) № 2022/868 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно европейска рамка за управление на данните и за изменение на Регламент (ЕС) № 2018/1724 (Акт за управление на данните); - Резюме на Доклада за оценката на въздействието, придружаващ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейска рамка за управление на данните (Акт за управление на данните)[5] Директива (ЕС) 2019/1024 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година относно отворените данни и повторното използване на информацията от обществения сектор; - Закон за електронното управление; - Закон за достъп до обществена информация; - Закон за достъп до пространствени данни; - Закон за статистиката; - Закон за защита до личните данни; - Закон за конкуренцията; - Закон за търговската тайна; - Закон за авторското право и сродните му права; - Закон за патентите и регистрацията на полезните модели.
2.	**ОПИСАНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО**
2.1.	**Европейски контекст** Целите на цялостната предварителна оценка на въздействието включват анализ и оценка на варианти за въвеждане на мерки в националната нормативна уредба за гарантиране прилагането на АУД. В оценката на въздействието на АУД, изготвена от ЕК, са идентифицирани проблеми/пречки пред свободното движение на данни на територията на ЕС и те рефлектират в областите на интервенция в приетия АУД:

[5] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0296

	- **достъп до данни в публичния сектор**: механизми за подобряване на повторното използване на данни от обществения сектор, които не могат да бъдат предоставени като отворени данни: те ще гарантират, че повече данни от базите данни от обществения сектор ще станат достъпни за използване по надежден начин и ще повишат възможността за намиране на такива данни; - **посредници на данни:** мерки, насочени към посредниците на данни, както в ситуации на споделяне на данни B2B (бизнес към бизнес), така и C2B (потребител към бизнес): тази област на интервенция би увеличила доверието в споделянето на данни; - **алтруизъм:** мерки за улесняване на алтруизма на данните: те ще гарантират, че повече данни стават достъпни за общото благо, и ще повишат доверието в схемите за алтруизъм; - **оперативна съвместимост:** механизми за координиране и насочване на хоризонталните аспекти на управлението на данните: те биха допринесли за преодоляване на технически проблеми, по-специално въпроси, свързани с оперативната съвместимост. Така определените области на интервенции изискват национална намеса, за гарантиране прилагането на АУД в неговата пълнота.
2.2.	**Национален контекст** Както на европейско, така и на национално ниво дефинираните области се покриват с различни по обхват и приложение нормативни актове, поради което там където е приложимо и се налага, вариантите за интервенция на национално ниво, могат да бъдат разглеждани по области. Регламентирането на достъпа до информация и данни, генерирани, събирани или обработвани от организациите от обществения сектор или други субекти за сметка на публичните бюджети, включително за повторно използване, се развива в ЕС повече от двадесет години. АУД надгражда усилията на европейско ниво в тази област, разширявайки я с нови области и елементи. Приетите европейски регулаторни мерки са намерили отражение в националното право в най-голяма степен в Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), приет през 2000 г., и изменян 19 пъти до днес. Областите, свързани със споделянето на данни чрез доставчиците на посреднически услуги за данни и споделянето на данни за алтруистични цели, се явяват нова регулаторна рамка и към момента не са регламентирани в националното законодателство.
2.3.	**Рамка на вариантите за действия** Основните разглеждани варианти включват: - **вариант 0:** „без действие“ - **вариант 1:** минимална законодателна намеса и въвеждане на мерки за осигуряване прилагането на АУД чрез подзаконови актове или саморегулиране, където това е възможно - **вариант 2:** интензивна нормативна намеса в действащо законодателство за въвеждане на необходимите мерки за осигуряване прилагането на АУД - **вариант 3:** кодифициране на материята в областта на данните

Вариант 0 без намеса

Такъв вариант не е приложим, поради наличието на законови разпоредби, противоречащи на разпоредбите на АУД по отношение на приложното поле на достъпа за повторно използване. И докато по силата на чл.288 от ДФЕС за прякото приложение на регламентите, би могло да се приеме, че от датата на прилагане на АУД - 24 септември 2023 г., тези ограничения не се прилагат, то без законодателна намеса не би могло да се изпълни задължението за прилагане ефективни, пропорционални и възпиращи санкции във връзка с предаването на нелични данни към трети държави, изпълнението на условията за предоставяне на посреднически услуги за данни и за регистрация на признати организации за алтруистично споделяне на данни.

Вариант 1: Минимална законодателна намеса

Вариантът предвижда минимална законова намеса и въвеждане на мерки за осигуряване прилагането на АУД чрез подзаконови актове или саморегулиране, където това е възможно.

Минималната намеса на държавата по области на въздействие на АУД е съответно:

- **повторен достъп до защитени данни в публичния сектор**

За осигуряване на прилагането на АУД в тази област най-малко е необходимо:

- изменения и допълнения в ЗДОИ, свързани с хармонизиране на обхвата на достъпа до данните от публичния сектор с:
  - предвидения обхват от защитени данни в АУД;
  - въвеждане на санкции при нарушения на задълженията във връзка с предаването на нелични данни към трети държави.

- **посредници на данни**

Въвеждането на меки мерки, свързани със споделянето на данни и посреднически услуги между притежатели на данни и потенциални ползватели на данни, включително предоставяне на технически или други средства, би могло да се осъществи с нормативен акт, приет от компетентен държавен орган, като е възможно с постановление на Министерския съвет да се регламентира процедурата и реда за уведомяване на компетентния орган извършване на посредническа дейност по смисъла на чл. 11 от АУД.

Предвижда се в допълнение на изискванията на чл. 12 от регламента въвеждането на европейско ниво на секторни етични кодекси за посреднически услуги в секторите с най-голям потенциал за пазара на данни.

При осъществяване на такъв тип саморегулиране наблюдението на спазването на условията в АУД и правилата би могло да бъде поето от организациите на посредниците на данни в съответните сектори, но делегирането на държавна надзорна функция може да се регламентира само със закон. Само със закон биха могли да бъдат определени на санкции при нарушение на задължението на доставчиците на посреднически услуги за данни за уведомяване, както и за нарушаване на изискванията на чл.12 от АУД.

Липсата на утвърдени секторни организации със специализация в споделянето и обработка на данни поставя на риск ефикасността и ефикасността на прилагането

на инструментите на саморегулиране и по този начин намалява надеждността на този подход за гарантиране прилагането на АУД като цяло в тази област.

- **алтруистично споделяне на данни**

Алтруистичното споделяне на данни в непубличния сектор е нова концепция за България. В определени граници тя би могла да бъде развита в подзаконови актове, но АУД определя изисквания на към държавите членки по отношение на регистрацията и надзора върху дейността на тези организации, които не биха могли да се реализират с подзаконов акт, включително санкциите за нарушаване на условията за регистрация като призната организация за алтруистично споделяне на данни (чл. 18, 20, 21 и 22).

Вариант 2. Интензивна нормативна намеса в действащо законодателство за въвеждане на необходимите мерки за осигуряване прилагането на АУД

По отношение на мерките за прилагане на АУД на национално ниво необходимите промени са както следва:

- **повторен достъп до защитени данни в публичния сектор**

Системното място на тези мерки е в ЗДОИ. Правно-технически това може да се реализира със ЗИД на ЗДОИ (вариант 2.1) или със Закон за прилагане на Регламент 2022/868, в чиито Преходни и заключителни разпоредби се въвеждат мерките за прилагане на предвиденото в регламента повторно използване на защитени данни (вариант 2.2).

Мерките за осигуряване прилагането на АУД в частта му относно повторното използване на защитени данни са описани във вариант 1 и те са както следва:

- изменения и допълнения в ЗДОИ, свързани с хармонизиране на обхвата на достъпа до данните от публичния сектор, свързани с:
- приложимото европейско право, включително предвидения обхват от защитени данни в АУД и реферирание към АУД за реда и условията за този достъп;
- определяне на законово ниво на компетентните органи, предвидени в регламента (незадължително, може да се предвиди делегирано правомощие на Министерския съвет за приемане на съответен подзаконов акт за по-голяма гъвкавост);
- определяне на сътрудничеството със секторните компетентни органи, включително с Комисията за защита на личните данни, в изпълнение на нейните функции по ОРЗД;
- въвеждане на санкции при нарушения на задълженията във връзка с предаването на нелични данни към трети държави.

- **посредници на данни и алтруистично споделяне на данни**

Въвеждането на законови мерки, свързани с прилагането на АУД по отношение на споделянето на данни и посреднически услуги между притежатели на данни и потенциални ползватели на данни и с алтруистичното споделяне на данни трябва да отчита, че това са нови области за България.

Реализацията на тези мерки, съгласно описаните Варианти 2.1. и 2.2:

Вариант 2.1. Промени в ЗДОИ

Със ЗИД на ЗДОИ се въвеждат мерките за прилагане на Регламента по отношение на повторното използване на защитени данни, описани по-горе.

В ЗИД на ЗДОИ се въвеждат и изисквания за посредници на данни и алтруистично споделяне на данни. Тази регламентация разширява обхвата на закона с услуги, свързани с данни, генерирани, събирани и обработвани не само в публичния сектор. Въвеждането на глава/раздели за посреднически услуги и алтруизъм по отношение на данните, ще изисква промяна в обхвата и предмета на закона и изменение и допълнение на първа глава от него.

В съответните раздели следва да се регламентира:

- компетентният орган за посреднически услуги (чл.13 от АУД);
- редът и условията за изпращане на уведомления от доставчиците на посреднически услуги до компетентния орган за посреднически услуги, без да се повтарят изискванията на регламента;
- компетентният орган за регистрация на организации за алтруистично споделяне на данни (чл.23 от АУД) и водене на публичен национален регистър на признатите организации за алтруистично споделяне на данни.

Законодателството за алтруистично споделяне на данни е ново за България. В случай, че държавата реши да предприеме и въведе насърчителни мерки за такива организации като част от общата национална стратегия за данните, е подходящо да съществува законова делегация, която да позволи въвеждането на насърчителни мерки от Министерски съвет или друг компетентен орган.

Въпросите за осигуряване на оперативна съвместимост на данните или посредническите услуги, се решават от разпоредбите на АУД и в бъдещи делегирани актове на Комисията.

Глава пета от ЗДОИ следва се измени и допълни с нарушенията и санкциите, предвидени в АУД.

При налагането на санкции на доставчиците на посреднически услуги за данни и на признатите организации за алтруистично споделяне на данни поради нарушения на АУД трябва вземат предвид следните неизчерпателни и примерни критерии, когато е целесъобразно:

- естеството, тежестта, размера и продължителността на нарушението;
- всяко действие, предприето от доставчика на посреднически услуги за данни или признатата организация за алтруистично споделяне на данни за ограничаване или поправяне на вредите, причинени от нарушението;
- всякакви предходни нарушения от страна на доставчика на посреднически услуги за данни или признатата организация за алтруистично споделяне на данни;
- реализираните финансови ползи или избегнатите загуби от доставчика на посреднически услуги за данни или от признатата организация за алтруистично споделяне на данни вследствие на нарушението, доколкото тези ползи или загуби могат да бъдат надеждно установени;
- всякакви други утежняващи или смекчаващи фактори, приложими към обстоятелствата на съответния случай.

Вариант 2.2. Въвеждане на изискванията за посредници на данни и алтруистично споделяне на данни в отделен закон

За да се избегне промяна в обхвата и предмета на ЗДОИ с изискванията за посредници на данни и алтруистично споделяне на данни, алтернативен подход е изготвянето на нов Закон за прилагане на Регламент 2022/868. В този нов закон ще бъдат включени националните процедури, свързани с установяването и функциониране на посредниците на данни и организациите за алтруистично споделяне на данни, както и предвидените административно наказателни разпоредби, свързани с посредниците на данни и алтруистично споделяне на данни, както са описани във Вариант 2.1.

По отношение на повторното използване на защитени данни, мерките за отмяна на съществуващите изключения, противоречащи на АУД, както и регламентиране на реда за прилагането на предвидените в АУД мерки за повторно използване - тяхното системно място е в ЗДОИ, а и съгласно чл.10 от ЗНА те трябва да се уредят с допълнение и/или изменението му.

В Преходните и заключителни разпоредби на Закона за прилагане на Регламент 2022/868 следва да се предвидят изменения и допълнения към ЗДОИ за премахване на съществуващите несъответствия на ЗДОИ с АУД, както и за въвеждане на мерки за повторно използване на защитени данни (частта от вариант 2.1.), като в този случай не е необходимо да се изменят обхвата и предмета на ЗДОИ.

Вариант 3. Кодификация на законодателството за достъпа до информация и данните

Законът за нормативните актове (ЗНА)[6] и Указ № 883 за прилагане на ЗНА[7] предвиждат, че обществени отношения от една и съща област се уреждат с един, а не с няколко нормативни акта от същата степен. Обществени отношения, които спадат към област, за която има издаден нормативен акт, се уреждат с неговото допълнение или изменение, а не с отделен акт от същата степен.

През последното десетилетие цифровите технологии преобразиха икономиката и обществото, засягайки всички сектори на дейност и ежедневния живот. В основата на тази трансформация стоят данните. В своето съобщение от 19 февруари 2020 г. относно Европейска стратегия за данните Европейската комисия описва визията за общо европейско пространство на данни като формира вътрешен пазар за данни, чрез който данните могат да се използват независимо от мястото на физическото им съхранение в ЕС в съответствие с приложимото право.

Възникването на нови обществени отношения изисква и ново нормативно регламентиране на тези отношения, както и нов подход към това регламентиране, основан на цифровизацията на икономиката и обществото и различен подход при създаването на документи и данни в публичния сектор.

Кодификацията на законодателството, свързано с данните на национално ниво, в голяма степен следва да е свързано с развитието на европейското право, дефиниращо правилата за единния вътрешен пазар на данни.

В кодифицирания акт на национално ниво следва да се включи най-малко:

[6] Обн., ДВ, бр. 27 от 3.04.1973 г., последно изм. и доп. ДВ, бр.46 от 2016 г. изм. и доп. ДВ, бр 46 от
[7] ДВ, бр. 39 от 21.05.1974 г., последно изм. и доп. ДВ, бр. 46 от 2016 г.

	- Закона за достъп до обществена информация, регламентиращ равноправния достъп до информация и данни, генерирани, събирани и обработвани в организациите от публичния сектор; - Закона за достъпа по пространствени данни; - достъпа до данни, генерирани, събирани, обработвани в частния сектор по смисъла на Регламент 2023/2854[8], в това число предоставянето на посреднически услуги по смисъла на АУД; - реда и условията за регистриране на организациите за алтруистично споделяне на данни и поддържане на актуален регистър; - възможността за формулиране на насърчителни мерки за стимулиране алтруистично споделяне на данни; - нормите, осигуряващи участието в европейското пространство от данни; - административно наказателните разпоредби, свързани с нарушенията в областта на данните.
3.	**ВЪПРОСИ ЗА ОБСЪЖДАНЕ**
	Въпрос 1. В каква степен всеки от предложените варианти ще осигури яснота и последователност при прилагане на законодателството? **Въпрос 2.** Кой от разглежданите варианти е подходящ в най-голяма степен за постигане на ефективното прилагане на АУД? **Въпрос 3.** Създаваните в разглежданите варианти финансови и административни разход за организациите в публичния сектор, икономическите оператори или гражданите съизмерими ли са с целта, която трябва да се постигне? **Въпрос 4.** Какъв е ефективния подход за оптимизиране на действащото законодателство за осигуряване на изпълнението на мерките на АУД относно условията за повторното използване на някои категории защитени данни, притежавани от организациите от обществения сектор в България? **Въпрос 5.** Законът за достъп до обществена информация (ЗДОИ) въвежда повторното използване на данни от организации в публичния сектор в случаите, в които тези данни не са защитени. Процедурите за повторно използване на данни, налични в организации в публичния сектор, предвидени в ЗДОИ, приложими ли са към категориите данни, дефинирани в АУД? **Въпрос 6.** В случай, че не е подходящо въвеждането на мерките за гарантиране прилагането на АУД в съществуващо законодателство, подходящо ли е изготвяне на закон за прилагане на АУД, каквато практика е налице по отношение на други регламенти? **Въпрос 7.** Подходящо ли е включването в ЗДОИ на мерки за осигуряване прилагането на АУД относно доставчиците на посреднически услуги на данни и признати организации за алтруистично споделяне на данни, чиито обхват не се ограничава с данните в публичния сектор? **Въпрос 8.** В случай, че не е подходящо тези мерки да бъдат регламентирани в ЗДОИ, то къде и по какъв начин следва да се уреди техният статут и изискванията към дейността на доставчиците на посреднически услуги на данни и признати

[8] OB L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj

	организации за алтруистично споделяне на данни? **Въпрос 9.** Доколко подходящо е предприемане на действие за кодификация на национално ниво на законодателството, свързано с данните, което да отчита развитието на европейското право, дефиниращо и развиващо правилата за единния вътрешен пазар на данни? **Въпрос 10.** Какъв следва да е ефективният подход при определяне на компетентни органи, свързани с осигуряване на повторно използване на защитени данни в публичния сектор? Необходимо ли е определяне на компетентни органи в отделни сектори на обхванатите области? **Въпрос 11.** Какъв следва да е ефективния подход при определяне на санкциите за нарушения, определени в АУД относно повторното използване на нелични и лични данни, налични в организации в публичния сектор? Следва ли да бъдат прилагани съотносими санкции, регламентирани в съответните актове на свързани области, напр. в Закона за защита на личните данни, Закона за конкуренцията, Закона за статистиката и др.? **Въпрос 12.** Какъв следва да е ефективния подход при определяне на санкциите, които се налагат при извършване на нарушения от лицата, предоставящи посреднически услуги за данни и от организациите за алтруистично споделяне на данни?
4.	**ДОКУМЕНТИ, СЪПЪТСТВАЩИ КОНСУЛТАЦИЯТА**
	Регламент (ЕС) № 2022/868 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно европейска рамка за управление на данните и за изменение на Регламент (ЕС) № 2018/1724 (Акт за управление на данните)